

NTLs lønnspolitiske uttalelse 2017

Vedtatt av NTLs landsstyre 9. februar 2017

Lønnsoppgjøret 2017 foregår i en usikker økonomisk situasjon. Økende arbeidsledighet samt kutt i offentlige budsjetter skaper en usikker framtid for arbeidstakere i både privat og offentlig sektor. I stedet for urettferdige skattekutt må regjeringen motvirke økende arbeidsledighet og utvikle velferdsstaten gjennom å prioritere et høyt nivå på sysselsetting, investeringer, og vedlikehold i offentlig sektor og ha en tydelig satsing grønn omstilling. Fortsatt svak kronkurs fører til økt prisvekst. Store grupper fikk svekket kjøpekraft i 2016. Det er viktig at rammene for lønnsoppgjøret gir rom for reallønnsvekst og sikrer rettferdig fordeling.

En koordinert lønnsdannelse og et godt inntektspolitisk samarbeid har vært viktige faktorer for norsk utvikling, som blant annet har ført til at vi har verdens høyeste produktivitet. Kollektive landsomfattende tariffavtaler er samtidig en viktig forutsetning for å sikre alle medlemmer en rettferdig og god lønnsutvikling. For å unngå et samfunn med store forskjeller er det viktig at mest mulig av lønnstilleggene gis som generelle kronetillegg. Det bidrar til å minske forskjellen mellom de høyest og lavest lønte, og lønnsforskjellene mellom kvinner og menn.

Mellomoppgjøret 2017 gjennomføres innenfor rammene av tariffavtalenes reguleringsbestemmelser for 2. avtaleår. De sentrale tilleggene i tariffoppgjøret må utformes slik at de store lønnstakergruppene sikres reallønnsøkning. NTL vil fjerne lønnsforskjeller som skyldes kjønn, etnisk bakgrunn eller tradisjoner. Generelle tillegg og arbeidet for likelønn skal prioriteres i lønnsoppgjøret. Skal vi nå målet om mindre forskjeller må også de lavest lønte løftes. NTL krever åpenhet om lønn og lønnsvilkår for alle ansatte. Det må finnes tilstrekkelige lønnstatistikk for å understøtte forhandlingene i alle avtaleområder

Særskilt om oppgjøret i Staten

Hovedtariffavtalen i staten, med felles lønssystemer og felles arbeidstidsvilkår, har vært en viktig bærebjelke i statlig sektor. I hovedtariffoppgjøret i 2016 inngikk staten to ulike tariffavtaler med henholdsvis Akademikerne og LO Stat, Unio og YS. I etterkant av hovedtariffoppgjøret har det vært et partsarbeid rundt endret lønssystem i staten. For NTL er det et mål at alle statens tilsatte skal ha like lønns- og arbeidsvilkår.

Statens lønns- og forhandlingssystem gir like rammevilkår for alle statlige virksomheter samtidig som partene lokalt har stort handlingsrom til å utforme omforent lønnspolitikk. NTL mener et sentralt fastsatt system er effektivt og bidrar til kontroll med lønnsutviklingen. For at lønssystemet skal fungere godt over tid er det viktig at alle elementer i systemet vedlikeholdes i forhandlinger. NTL krever en hovedtariffavtale i staten hvor partene er likeverdige på alle nivå, har tillitsskapende og kjente tvistemekanismer og streikerett også på lønn og fordeling.

NTL krever at lønssystemet i staten ivaretar statens særpreg. Lønns- og forhandlingssystemet må bidra til å understøtte sentrale verdier om rettsstaten og byråkratiets uavhengige rolle. Staten som arbeidsgiver og statens inntektspolitikk må henge sammen. NTL mener at utgangspunktet for avlønning først og fremst skal være arbeidsoppgaver og ansvar. NTL krever at både utdanning og realkompetanse må verdsettes. NTL krever at lønns- og forhandlingssystemet i staten også i framtiden må bidra til å minske forskjellene mellom kvinner og menns lønn og sikre rimelig fordeling av lønnsmidlene.

NTL krever at det ikke settes av midler til lokale forhandlinger i 2017 og at tilleggene gis som sentrale generelle kronetillegg.

Særskilt om oppgjørene i overenskomstsektoren

NTL krever at tillitsvalgte får innsynsrett i alle ansattes arbeidsforhold, lønnsforhold og arbeidsavtaler. NTL krever at det forhandles på bakgrunn av virksomhetens samlede lønnsmasse. Den lokale lønnsdannelse må skje i forhandlinger mellom partene med reelle tvistemuligheter, og forhandlingene skal skje mellom likeverdige parter.

NTL opplever at stadige flere arbeidsgivere skifter arbeidsgiverforening for å slippe unna tariffestende forpliktelser som pensjon, arbeidstid, lønnsystemer og andre arbeidsvilkår. Dette gir store utfordringer ved opprettelser av nye avtaler og inn i de ordinære tariffoppgjørene. Faren for arbeidskonflikter øker når tariffoppgjørene må brukes til å forhandle fram igjen allerede etablerte vilkår.

Pensjon

NTL vil sikre pensjonsrettighetene i alle tariffområdene. Pensjon skal reguleres i tariffoppgjørene og endringer i eksisterende ordninger skal bare gjøres etter avtale. NTLs krav fra hovedoppgjøret om vilkår for endringer i offentlig tjenstepensjon står fast.

For andre områder er våre hovedkrav kjønnsnøytrale ytelser, opptjening fra første krone, garantert regulering og livslang utbetaling. NTLs mål er at det etableres brede tariffestede pensjonsordninger i privat sektor, med overføring av pensjonsrettigheter på tvers av virksomheter.